

til dels blir stor – og til dels overlappar kvarandre. Men boka er ikkje primært meint å skulle slukast i eitt drag. Som kjelde dømme ein kan henta kunnskap, innsikt og gode dømme frå, som ressurs til vidare arbeid med misjon og med bibelformidling inn i den delen av Guds verd vi faktisk høyrer til i, er dette verdfullt. I sitt avslutningskapittel framhever Knud Jørgensen fire perspektiv som summerer opp mye av innhaldet i det konglomeratet av stoff vi blir

presentert for: Bibelen er ein symfoni av røyster, men med samklang i all si mangfald. Tolking og arbeid med tolking, framfor, i og bak teksten, er ufråkomeleg. Bibelen har eit sterkt mot-makt-perspektiv som ein ikkje kan sjå bort frå: Barn og ungdom kvinner og makteslause står i ei særstilling. Og til slutt: Bibelen er ei bok som les meg.

Her er mye å henta for alle som arbeider med misjon i åra framover.

Stephanie Dietrich, Knud Jørgensen, Kar Karsrud Korslien & Kjell Nordstokke (editors), *Diakonia as Christian Social Practice. An Introduction*. Regnum Books International, 2015, 252 sider

Pris: £ 17.59

ISBN: 978-1-908355-63-8

Bokmelding skrevet av Tormod Kleiven, Høyskolen Diakonova

Boka er en artikkelsamling som omhandler diakoniens teologiske basis, samt ulike perspektiver ved diakoniens innhold, kontekst og praksis. Den er svært godt egnet til å gi innsikt både teoretisk og praktisk om diakoniens plass og funksjon i kirke og samfunn, men også om diakoni som en akademisk disiplin og vitenskap.

Forfatterne (totalt 14 personer) er i all hovedsak knyttet til ulike utdanningsinstitusjoner i Norge og Norden med diakoni som en del av sitt utdannings- og forskningsfelt. De representerer til sammen en omfattende og

bred kompetanse innenfor diakonifeltet både teoretisk og forskningsmessig, men også med mye erfaring innenfor praktisk diakonalt arbeid.

Boka består av tre hoveddeler. Disse er benevnt som henholdsvis teologiske, sosiale og praktiske perspektiver ved diakonien. Hoveddelen som omhandler teologiske perspektiver, består av til sammen sju kapitler. De to første kapitlene er en grundig gjennomgang av sentrale dimensjoner ved diakoniteori samt en teologisk drøfting av diakoni forstått som å kirkens

kamp for rettferdighet på bakgrunn av identifikasjon og solidaritet med det nødlidende, krenkede og undertrykte medmenneske. Dernest behandles diakoniens akademiske historie og status, diakoni sett i lys av profesjonell praksis gjennom utdanning og forskning og en drøfting av hva som trossmessig vektlegges innenfor henholdsvis det soteriologiske og det epistemologiske ved profesjonell diakonal praksis. De to siste kapitlene behandler diakonalt lederskap basert på å dyktiggjøre til å tjene og diakoni forstått som en myndiggjørende tjeneste.

Diakoni sett ut fra et sosialt perspektiv behandler fire temaer. Det er kapitler om diakoni som rettighetsbasert praksis sett i lys av strategidokument og rapporter fra Kirkens Nødhjelp, velferdssystemers påvirkning på diakoniens innhold og forståelse og forholdet mellom diakoni, gjestfrihet og velferdsarbeid. Det siste kapitlet fokuserer spesielt på diakoniforskning forstått som religiøs/kristen forskning innenfor en religiøs og kulturell pluralistisk kontekst.

Under hoveddelen «praktiske perspektiver» presenteres innledningsvis en undersøkelse av hvordan ulike kirker i verden beskriver og vektlegger diakoniens innhold og arbeid basert på informasjon fra kirkenes diakoner/diakoniarbeidere.

Diakoni som handling behandles i det påfølgende kapitlet. Dette gjøres i lys av refleksjon over Hans Skjervheims filosofi og ved å beskrive og drøfte anvendelsen av «exposure» som et metodisk grep. Det tredje kapitlet drøfter diakonale kjennetegn og identitetsbærere («assets») som grunnlag for å synliggjøre den diakonale dimensjonen. Det siste kapitlet behandler diakonal praksis med fokus på sjelesorg (PKU) i en multikulturell kontekst. Erfaringsmateriale fra Sør-Afrika anvendes til å belyse dette.

Boken kaller seg en introduksjon av diakoni som kristen sosial praksis. Det er helt sikkert saklig sett korrekt. Boka bærer imidlertid preg av å være mer enn en introduksjon. Den er både i sin oppbygning og sitt innhold en kilde til visdom for alle som vil trenge dypere inn i diakoniens innhold og praksis. Den har beskrevet mange dimensjoner ved diakoniens posisjon og situasjon ut fra ulike faglige perspektiver og posisjoner. Diakonibegrepet slik det anvendes i boka har i stor grad sin basis i tysk og nordisk kirkekontekst. Flere av kapitelforfatterne har imidlertid en bakgrunn med erfaring fra diakonal forståelse og praksis utover disse kirkelige tradisjonene. Derfor har boka forhåpentligvis en i stor grad

ha formidlingspotens også utover dette avgrensede nedslagsfeltet. Hovedtyngden av kapitler er innenfor den første hoveddelen (teologiske perspektiver). Jeg vil spesielt gi stor anerkjennelse til de grunntonene i diakoniens vesen som Stephanie Dietrich drøfter i de to første kapitler. Det er samtidig grunn til å understreke at teologiske perspektiver i denne sammenhengen skjer i et flerfaglig samspill i samsvar med det som særpreger diakonien. Organisasjons- og ledelsesteori og sosialfaglige perspektiver er viktige medspillere også i denne hoveddelen. Jeg har en kritisk merknad til hovedinntrykket etter å ha lest denne hoveddelen. Diakonien representerer håp med en grensesprengende karakter. Dette ligger da også implisitt i de teologiske perspektivene som presenteres. Jeg savner imidlertid en vektlegging og tydeliggjøring av diakonien sett i lys av kristologiens omdreiningspunkt. Jesus Kristus som frelser og frigjør er i liten grad aksentuert. Dette kan også knyttes sammen med at sammenheng og spenning i forholdet mellom det immanente og transendente i svært liten grad tematisert. Jesus som gjennom sin oppstandelse bekräftet seier over dødskreftene, er selve grunnlaget for å fastholde håpsdimensjonen i det håpløse slik blant andre Jürgen Moltmann beskriver det (omtalt

med ansatser til temaet på side 54). Håpsperspektivet innebærer ikke å dekke til urett og lidelse ved å peke på framtiden. Tvert imot er diakoniens anliggende å bidra til at himmel og jord møtes her og nå, slik Gud i Jesu Kristus nettopp synliggjorde og synliggjør dette. Forholdet mellom det immanente og det transendente nevnes eksplisitt et sted i boka, men da innenfor det sosialfaglige perspektivet representert ved Olav Helge Angell sitt kapittel.

Jeg vil spesielt framheve to kapitler innenfor det praktiske perspektivet. Kari Jordheim har gjort en undersøkelse av diakoniforståelse og vektlegging slik den framstår i ulike kirkelige sammenhenger verden over. Undersøkelsen viser at fellesnevneren for diakoniforståelsen ikke uventet er tjenerperspektivet. Men undersøkelsen viser samtidig en mer flerspektret forståelse hvor roller som mediator, brobygger og advokat er understreket. Kjell Nordstokke gir i sitt kapittel om det han kaller «Diaconal Assets» et bidrag til å gi retning for videre forskning av diakoniens egenart, og som tydeliggjør denne dimensjonen ved kirken. Hans mål er å skape rom for en diakonal praksis som bidrar til å mobilisere den kristne tro i det å fremme deltagelse, verdighet og rett mellom mennesker. «Diaconal assets» beskrives og

konkretiseres som virkemidler til å fremme en slik diakonal praksis i handling og væren.

Boka anbefales som et vesentlig bidrag til å forstå

diakonien innhold og vesen. Boka bidrar til å utvikle diakonal praksis med større innsikt og kvalitet. Men da må den leses.

Knut Edvard Larsen and Knud Jørgensen (Eds.): *Power & Partnership*, 160 sider, Oxford, Regnum Books International 2014.

Pris: Kan fås ved henvendelse til Egede Instituttet, kr 130 + porto

ISBN: 978-1-908355-61-4

Bokmelding skrevet av Kjetil Fretheim.

Ved å ta for seg maktbegrepet skriver antologien *Power & Partnership* seg inn i en rikholdig litteratur om maktteorier, maktanvendelse, realisme og idealisme. Partnerskapsbegrepet er knyttet til en tilsvarende analyse av maktforhold, gjerne med en normativ visjon og ambisjon om å overvinne maktens ujevne fordeling og å finne en mer likeverdig og rettferdig måte å samhandle på. Men også om partnerskap er det skrevet mye, så det skal litt til å by på noe nytt.

Boka samler bidragene fra en internasjonal konferanse om trosbasert utvikling arrangert av Digni, Norad, Norme og Egede instituttet høsten 2013, og konferansepreget er på godt og vondt ivaretatt i denne skriftlige gjengivelsen. Tre av konferansens key papers er med, sammen med deres respektive responser. Dermed trekkes leseren inn i

samspillet mellom konferansens deltakere og (noen av) de diskusjonene dette igangsatte. Det er stimulerende.

Som redaktørene skriver i sin innledning, er det «the nature of anthologies to be a bit undisciplined» (s. 4). For noen er dette en fryd, for andre er dette det store problemet med denne typen utgivelser. For undertegnede er det her den største begrensningen i *Power & Partnership* ligger. De ulike bidragene – foredrag av praktikere fra misjons- og bistandsfeltet, mer akademisk pregede artikler fra fagfolk, samt responser og intervjuer – står seg stort sett godt på egne ben. Utover en nokså løs tematisk ramme: makt og partnerskap innen internasjonalt, trosbasert misjons- og utviklingsarbeid, er imidlertid sammenhengen mellom dem nokså utydelig.

Azza Karams innledende